

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Kamercommissie SZW
t.a.v. mevrouw H. Post, griffier

Datum: 22 september 2022

Onderwerp: inbreng BMK en PO-Raad commissiedebat kinderopvang 12 oktober 2022

Geachte leden van de vaste Kamercommissie SZW,

Op 12 oktober spreekt u over de kinderopvang. Er ligt een belangrijke uitdaging om alle kinderen van nul tot dertien jaar maximale ontwikkelkansen te geven. De kinderopvang speelt daarin een grote rol. Inclusieve voorzieningen, waarin kinderen samen leren, spelen en zich ontwikkelen, leveren een bijdrage aan het vergroten van gelijke kansen voor ieder kind, gaan segregatie tegen en dragen bij aan burgerschapsvorming. Voor kinderen die met een achterstand aan de basisschool beginnen, is het heel lastig deze nog in te halen.

De Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang en de PO-Raad doen de volgende voorstellen om de toegankelijkheid van de kinderopvang te vergroten. Daarmee willen we bereiken dat meer kinderen met een goede start aan de basisschool beginnen en gebruik kunnen maken van de brede talentontwikkeling bij de buitenschoolse opvang (bso).

1. Verlaag de leeftijd van voor- en vroegschoolse educatie van 2,5 naar 2 jaar

Het stimuleren van deelname aan voor- en vroegschoolse educatie (vve) is een afspraak uit het regeerakkoord. Door de startleeftijd van vve te verlagen van 2,5 naar 2 jaar, wordt de periode dat de ontwikkeling van peuters met een vve-indicatie gestimuleerd wordt verlengd. Hiermee hebben zij totdat zij 4 jaar worden meer tijd om achterstanden in te lopen en voorbereid te zijn op het basisonderwijs. De financiering van een lagere vve-startleeftijd ligt bij gemeenten. Door gemeenten te compenseren (kosten rond de € 65 miljoen) kan iedere gemeente deze keuze maken en krijgen alle peuters dezelfde kansen.

Daarnaast kan de toeleiding beter. In Den Bosch bijvoorbeeld, meldt het consultatiebureau de kinderen aan voor vve en worden ouders (die voor het uitwisselen van contactgegevens hebben getekend) door de vve benaderd, in plaats van andersom. Op deze manier is in Den Bosch de participatie toegenomen tot 98%. Een fantastisch voorbeeld, dat tevens aansluit op een recente aanbeveling van de Europese Commissie aan alle lidstaten om het bereik van vve te verhogen¹.

2. Maak kinderopvang toegankelijk voor alle kinderen

Het regeerakkoord kiest voor directe financiering en het afschaffen van de complexe en foutgevoelige kinderopvangtoeslag in 2025, zodat ouders niet meer verdwalen in ingewikkelde regelingen of te maken krijgen met hoge terugvorderingen. Het regeerakkoord benoemde een bijdrage in de kinderopvangtoeslag van 95%, met de ambitie om dit door te zetten naar 100%. Met Prinsjesdag zijn afspraken gemaakt over het verhogen van de rijksbijdrage tot 96% voor werkende ouders. Dit is een belangrijke doorbraak waardoor geen enkele ouder erop achteruit gaat. Dit juichen we vanuit de BMK en de PO-Raad zeer toe! De stelselwijzigingen sluiten grotendeels aan op scenario 2 van de Scenariostudie Vormgeving Kindvoorzieningen (SVK; 'eenvoudigere en betaalbare voorzieningen voor werkende ouders') die in 2020 in opdracht van het ministerie van SZW is uitgevoerd. Om de kansengelijkheid voor jonge kinderen te vergroten, is het belangrijk het stelsel op termijn door te ontwikkelen richting scenario 3 ('kindvoorzieningen voor alle

¹ Voorstel voor een aanbeveling van de raad betreffende de herziening van de Barcelona-doelstellingen voor voor- en vroegschoolse educatie en opvang <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022DC0442&from=EN>

gezinnen') en scenario 4 ('richting een integrale voorziening') van de SVK. Hierbij geven wij u twee belangrijke randvoorwaarden mee:

- **Het belang van prijsregulering:** de voorgenomen 96% subsidiëring vanuit de overheid zal ruimte creëren om de bruto-uurprijs te verhogen. Kinderopvang wordt dan alsnog onbetaalbaar voor de laagste inkomens, omdat alles boven de maximum uurprijs voor 100% door ouders zelf betaald moet worden. Het reguleren van de prijs zoals ook wordt voorgesteld in scenario 3 van de SVK is een belangrijke voorwaarde om het prijsopdrijvende effect en daarmee een toename van de kansenongelijkheid te voorkomen. Zie ook het recent position paper² van Janneke Plantenga, econoom/hoogleraar UU.
- **De keuze van de uitvoeringsinstantie** voor directe financiering: voor de gewenste doorontwikkeling van het stelsel naar SVK-scenario 3 en 4 is het van belang dat de uitvoeringsinstantie zowel de financiering van de kinderopvangsector als van de onderwijssector eenvoudig kan organiseren. Hiervoor is DUO de meest aangewezen kandidaat.

De sectoren kinderopvang en onderwijs werken steeds beter samen aan optimale ontwikkelkansen voor kinderen: 91% van de basisscholen werkt intensief samen met een of meerdere kinderopvangorganisaties³ en circa 25% van de scholen en kinderopvangorganisaties profileert zich als kindcentrum. We zijn daarom verheugd over het aangekondigde onderzoek van minister Van Gennip naar de knelpunten bij combinatiebanen in opvang en onderwijs⁴. Uit onderzoek⁵ blijkt namelijk dat veel pedagogisch medewerkers méér uren willen werken: 33% van de medewerkers in de bso wil graag uitbreiden in uren en 20% van de medewerkers in de dagopvang.

Vanuit datzelfde onderzoek weten we dat voor iedere pedagogisch medewerker 5,7 ouders aan het werk kunnen⁶. Dit is van groot belang voor het oplossen van de personeelskrapte arbeidsmarktbreed. Door prioriteit te geven aan de kinderopvang, realiseren we een multiplier. Minister Van Gennip heeft de kinderopvangbranche opgeroepen de salarissen te verhogen, om de sector aantrekkelijk te houden voor werknemers. Dit doet de branche graag, maar wij willen voorkomen dat de rekening hiervoor bij de ouders terecht komt. Daarom hebben vakbonden, werkgevers- en ouderorganisaties de minister opgeroepen de kinderopvangtoeslag te verhogen, met de belofte deze verhoging 1 op 1, dus volledig, in te zetten voor een loonsverhoging van pedagogisch professionals. Op deze manier kan het personeelstekort in de sector bestreden worden én blijft kinderopvang betaalbaar voor met name de lage en middeninkomens, zodat ouders kunnen blijven werken.

We vragen u de voorstellen en aandachtspunten uit deze brief mee te nemen in uw voorbereiding op het commissiedebat en zijn vanzelfsprekend bereid tot een nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,

Loes Ypma, voorzitter
Branchevereniging Maatschappelijk Kinderopvang

Chris van Meurs, vice-voorzitter
PO-Raad

² <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2022Z16209&did=2022D34128>

³ <https://www.oberon.eu/portfolio/samenwerking-in-beeld/>

⁴ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2022Z16183&did=2022D34059

^{5, 6} https://www.kinderopvang-werkt.nl/sites/fcb_kinderopvang/files/2022-06/Rapport-deeltijdfactor-kinderopvang.pdf